ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ АБІТУРІЄНТІВ ЛУГАНСЬКИХ ВУЗІВ 2000/2001 І 2003/2004 НАВЧАЛЬНИХ РОКІВ

Володимир ШИГАЛЕВСЬКИЙ, Валерій ЗАХАРОВ,
Олександр ВЕРЬОВКІН, Сергій ЗЕЗЮЛІН

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

За статистичними даними в Україні за останні 10 років склалася украй важка демографічна ситуація: різко збільшилася смертність населення. Зменшилась тривалість життя і погіршилося здоров'я населення, особливо молоді. За даними МОН України біля 60 % учнів загальноосвітніх шкіл мають відхилення в стані здоров'я. Захворювання серцево-судинної системи виявлені в 30-40 %, невротичні стани - у ЗО % учнів. У 80-90 % школярів, що відстають у навчанні від своїх однолітків, відзначене погіршення здоров'я, слабкий фізичний розвиток, зниження загального імунітету. До 60 % молоді за таким показником здоров'я, як МСК знаходяться на рівні 50-60 річних людей.

У наших попередніх дослідженнях (2001), виконаних у Східноукраїнському національному університеті ім. В.Даля за результатами аналізу фізичної підготовленості 753 абітурієнтів (випускників середніх шкіл 2000 року) встановлено, що такі показники як загальна витривалість, швидкісно-силові можливості, спритність і гнучкість (тестування проводилося за відомою методикою, рекомендованою Кабінетом Міністрів України) знаходилися на середньому рівні (31,5 бала). При цьому окремі

Таблиця 1

Порівняльний аналіз динаміки результатів тестування фізичних якостей абітурієнтів набору 2000 і 2003 р. (M±m)

Рік обстеження	Біг 3000м, хв. сек	Згинання розгинання руке упорі, разів	Підтягування, разів	Піднімання тулубу, разів	Стрибок у довжину з/м, СМ	Стрибок угору, СМ	Біг 100м, сек	Чов. никовий біг 4х9м, сек	Нахили тулубу вперед, см	Суми балів
2000	14,1± 0,14	36,3± 0,65	10,3± 0,25	42,7± 0,46	226,0* 0,44	50,2А 0,40	14,3± 0,08	9,56± 0,04	12,36± 0,37	-
Бали	3,2х2= 6,4	3,5	2,0	3,3	3,1	3,6	3,2	3,2	3,2	31,1
2003	17,36+ 0,20	30,1+ 0,56	9,2+ 0,31	39,6+ 0,87	219,2+ 1,55	47,7+ 0,59	14,51+ 0,08	9,61+ 0,4	10,10+ 0,20	-
Бали	1,0х2= 2,0	2,5	1,5	3,0	2,6	3,3	2,8	3,2	2,0	22,9
Ймовірність	< 0,001	< 0,004	<0,001	<0,01	< 0,001	< 0,001	< 0,001	>0,05	>0,05	<0,001

Таблиця 2

Порівняльний аналіз динаміки оцінок фізичних якостей абітурієнтів набору 2000 і 2003 р. (%)

Тести фізичних якостей	Рік Обстеження	0 цін к и						Усього
		"5" і "4"	Різниця	"3"	Різиця	"2"і"1"	Різниця	
Загальна витривалість: - біг 3000 м, хв.	2000	36,5	18,5	35,8	24,8	27,7	43,3	100,0
	2003	18,0		11,0		71,0		100,0
Швидкісно-силові -згинання-розгинання рук в упорі, разів	2000	44,8	16,8	27,2	9,8	28,0	7,0	100,0
	2003	28,0		37,0		35,0		100,0
Підтягування на перекладині	2000	43,1	16,1	25,7	10,7	31.2	26,8	100,0
	2003	27,0		15,0		58.0		100,0
-підйом тулубу з положення лежачи за 60 сек., разів/хв.	2000	38.8	5.8	32,6	3,4	28,6	2,4	100,0
	2003	33,0		36,0		31,0		100,0
-стрибок у довжину з місця, см	2000	48,9	32,9	31,3	8,7	19,8	24,2	100,0
	2003	16,0		40,0		44,0		100,0
—стрибок у гору, см	2000	72,1	17,1	19,9	3,1	8,0	14,0	100,0
	2003	55,0		23,0		22,0		100,0
Швидкість: -біг 100 м.сек.	2000	56,6	27.6	21,7	8,3	21,7	19,3	100.0
	2003	29,0		30,0		41,0		100,0
Спритність: -човниковий біг 4х9 м.,сек.	2000	60,3	16,3	15,0	15,0	24,6	1.3	100,0
	2003	44,0		30,0		26,0		100,0
Гнучкість: - нахил тулубу вперед з положення сидячи,см	2000	44,9	12,9	20,4	5.4	34,7	18,3	100,0
	2003	32,0		15,0		53,8		100,0

рухові якості оцінювалися в основному на 3,2 бали (за винятком підтягувань на щаблині - 2,0 бали). Загалом, вимальовувалася картина відносного благополуччя в стані фізичної підготовленості випускників шкіл (табл.1). Це підтверджувалося і розміром МСК (оцінювалося за результатами бігу на 3000 м за методикою В.М.Литвинова). У середньому МСК дорівнювало 49,7 мл.хв.кг, що на 9,7 мл.хв.кг перевищувало так званий "безпечний рівень" здоров'я (за Г.Л.Апанасенко, 2001).

При обстеженні за цією ж програмою фізичної підготовленості 1000 абітурієнтів набору 2003/2004 навчального року ми звернули увагу на дуже низькі результати тестування в них фізичних якостей. Це змусило нас провести порівняльний аналіз фізичної підготовленості абітурієнтів набору 2000 і 2003 р. (табл. 1).

З таблиці 1 видно, що в усіх випадках результати тестування 2003 року суттєво відрізняються (у гіршу сторону) від таких в абітурієнтів набору 2000 року. Так, за

результатами бігу на 3000 м це погіршення дорівнювало 3,25 хв., що свідчить про істотне зниження рівня загальної витривалості. Загальне погіршення показників фізичної підготовленості в цих абітурієнтів підтверджується і зниженням швидкісно-силових показників (5 тестів). По окремих тестах воно виражено зменшенням бальної оцінки від 0,3 до 4 одиниць. Навіть результати тесту, що фіксує рівень гнучкості, були знижені на 2,36 см (1,2 бали). Сума загальної бальної оцінки тестів була знижена в цілому на 8,6 балів ($p < 0,001$), тобто в цілому стан абітурієнтів можна оцінювати як "нижчий за середній" (незадовільно).

З огляду на той факт, що за середньостатистичними даними (табл.1) не можна взагалі оцінювати загальний стан фізичної підготовленості студентів, ми провели аналіз оцінок окремих тестів і одержали результати, подані в таблиці 2. При цьому позитивні ("4", "5") і негативні ("2", "1") були згруповані, а середній бал ("3") поданий самостійно (середній бал розцінювався нами як задовільний рівень розвитку рухових якостей).

Загальна картина аналізу оцінок складна. Кількість позитивних оцінок зменшилася окремими тестами у 16-55 % випадків, кількість негативних оцінок істотно збільшилася - 1,3-43,3 %. Кількість осіб із середніми оцінками ("3") збільшилася незначно.

Залишається незрозумілим, у чому причина настільки різкого зниження фізичної підготовленості випускників шкіл Луганської області? На наш погляд такими причинами можуть бути: повна невідповідність навчальних програм середніх шкіл з фізичної культури і відсутність спадкоємності цих програм та програм вузів, відсутність можливості реалізації вимог МОН України до фізичного оздоровлення школярів через залишкове фінансування фізичного виховання школярів, можливо - низького контролю за фізичним станом школярів із боку керівництва шкіл і місцевих управлінь з фізичного вихованню і спорту при обладміністрації, а може - безвідповідальності вчителів?

THE COMPARATIVE ANALYSIS OF PHYSICAL UNIVERSITY ENTRANTS PREPAREDNESS FOR THE 2003/2004 YEARS

Vladimir SHYGALEVSKY, Valery ZAHAROV, Aleksandr VEREVKIN, Sergey ZEZULIN

East-Ukrainian National University name after Vladimir Dal

Annotation. In comparative analysis of physical preparedness of 753 university entrants for the 2000/2001 years and 1000 university entrants for the 2003/2004 years, some weighty worsening of the physical preparation of the university entrants for the 2003/2004 school year have being found.

Key words: physical preparedness, weighty worsening.